

1/2023 Sb. Zákon

ze dne 1. prosince 2022

O omezujících opatřeních proti některým závažným jednáním uplatňovaných v mezinárodních vztazích (sankční zákon)

Vyhlášeno dne 2. ledna 2023, datum poslední novelizace 3. ledna 2023

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon stanoví s ohledem na zájem České republiky na zachování a obnově mezinárodního míru a bezpečnosti, boji proti terorismu, dodržování mezinárodního práva, ochraně lidských práv a svobod a podpoře demokracie a právního státu

- a) postup předkládání návrhů na zařazení subjektů, vůči nimž by se měla uplatňovat omezující opatření, na sankční seznam podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾,
- b) postup pro zápis subjektů na vnitrostátní sankční seznam,
- c) pravidla přijímání vnitrostátních omezujících opatření vůči některým subjektům za jednání postižitelné podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾.

§ 2

Vymezení základních pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) subjektem každý, vůči němuž mohou být uplatněna omezující opatření podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾,
- b) identifikačními údaji
 - 1. jméno, příjmení, datum narození a státní příslušnost, jde-li o fyzickou osobu,
 - 2. název a sídlo, jde-li o právnickou osobu, nebo

3. označení nebo název v ostatních případech,

popřípadě další údaje nezbytné k jednoznačné identifikaci subjektu,

c) postižitelným jednáním konání, opomenutí, popřípadě jiné skutečnosti postižitelné podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾,

d) sankčním seznamem Evropské unie seznam subjektů, vůči nimž jsou uplatňována omezující opatření podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾,

e) vnitrostátním sankčním seznamem seznam subjektů, vůči nimž jsou uplatňována omezující opatření na základě tohoto zákona,

f) omezujícím opatřením

1. omezení, příkazy nebo zákazy podle příslušného předpisu Evropské unie ¹⁾,

2. omezení, příkazy nebo zákazy podle zákona upravujícího provádění mezinárodních sankcí ²⁾.

§ 3

Působnost Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí (dále jen „ministerstvo“)

a) shromažďuje, ověřuje a vyhodnocuje podklady pro zařazení subjektů na sankční seznam Evropské unie nebo pro zápis subjektů na vnitrostátní sankční seznam,

b) předkládá vládě návrh na zařazení subjektu na sankční seznam Evropské unie, popřípadě na vyřazení nebo na změnu zařazení, nebo na zápis na vnitrostátní sankční seznam a na odstranění, zrušení nebo změnu zápisu na vnitrostátní sankční seznam,

c) předkládá příslušnému orgánu Evropské unie návrh České republiky na zařazení subjektu na sankční seznam Evropské unie, na vyřazení nebo na změnu zařazení,

d) vede vnitrostátní sankční seznam,

e) projednává přestupky podle tohoto zákona.

§ 4

Postup před projednáním návrhu vládou

(1) Získá-li ministerstvo informaci o tom, že se subjekt, který dosud nebyl zařazen nebo navržen k zařazení na sankční seznam Evropské unie, dopustil nebo dopouští postižitelného jednání, a je-li to v zahraničněpolitickém nebo bezpečnostním zájmu České republiky, předloží vládě návrh na zařazení takového subjektu na sankční

seznam Evropské unie.

- (2) Získá-li ministerstvo informaci odůvodňující vyřazení nebo změnu zařazení subjektu na sankční seznam Evropské unie, předloží vládě návrh na vyřazení nebo změnu zařazení subjektu na sankční seznam Evropské unie.
- (3) Hrozí-li nebezpečí zmaření účelu, pro který má být subjekt zařazen na sankční seznam Evropské unie, předloží ministerstvo spolu s návrhem podle odstavce 1 vládě návrh na zápis subjektu na vnitrostátní sankční seznam před předložením návrhu na jeho zařazení na sankční seznam Evropské unie.
- (4) Byl-li subjekt navržen jiným členským státem Evropské unie, popřípadě vysokým představitelem Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, k zařazení na sankční seznam Evropské unie a nedošlo-li na základě tohoto návrhu k jeho zařazení na sankční seznam Evropské unie do 1 měsíce ode dne podání návrhu, může ministerstvo s ohledem na zahraničněpolitický nebo bezpečnostní zájem České republiky navrhnout vládě zápis subjektu na vnitrostátní sankční seznam. Lhůta podle věty první se neuplatní, hrozí-li nebezpečí zmaření účelu, pro který má být subjekt zařazen na sankční seznam Evropské unie.
- (5) Pokud se s ohledem na zahraničněpolitický nebo bezpečnostní zájem České republiky jeví účelné uplatnit vůči subjektu zařazenému na sankční seznam Evropské unie další omezující opatření, která vůči tomuto subjektu nejsou uplatňována podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾, předloží ministerstvo vládě návrh na zápis subjektu na vnitrostátní sankční seznam. Navrhovaný rozsah omezujících opatření obsahuje v takovém případě pouze omezující opatření, která vůči tomuto subjektu nejsou uplatňována podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾.
- (6) Návrh ministerstva předkládaný vládě obsahuje identifikační údaje subjektu, popis postižitelného jednání, kterého se subjekt dopustil nebo dopouští, odkaz na ustanovení příslušného předpisu Evropské unie¹⁾, jehož skutkovou podstatu subjekt tímto jednáním naplnil, a navrhovaný rozsah omezujících opatření. Návrh ministerstva předkládaný vládě podle odstavce 2 obsahuje pouze identifikační údaje subjektu a popis skutečností, které odůvodňují vyřazení nebo změnu zařazení subjektu na sankční seznam Evropské unie, a v případě návrhu na změnu zařazení i rozsah takové změny.
- (7) Před podáním návrhu podle odstavců 1 až 5 jej ministerstvo projedná s Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem obrany, Finančním analytickým úřadem, Policií České republiky a zpravodajskými službami České republiky. Ministerstvo návrh projedná s dalšími ústředními správními úřady, Českou národní bankou nebo Generálním ředitelstvím cel, pokud se provádění navrhovaných omezujících opatření týká jejich působnosti. Pokud to ministerstvo považuje za nezbytné, projedná návrh i s dalšími orgány moci výkonné.
- (8) Ministerstvo vládě návrh na zařazení subjektu na sankční seznam Evropské unie, jeho vyřazení nebo změnu zařazení nepředkládá, jestliže se jménem České republiky s ohledem na její zahraničněpolitický zájem jako navrhovatel připojí k takovému návrhu předkládanému jiným členským státem Evropské unie. Připojení se k návrhu jiného členského státu ministerstvo předem projedná s orgány podle odstavce 7.

§ 5

Projednání návrhu vládou

(1) Vláda na základě návrhu předloženého podle § 4 rozhodne o tom, zda bude subjekt navržen na zařazení na sankční seznam Evropské unie nebo na vyřazení z něj nebo o tom, zda bude navržena změna jeho zařazení, popřípadě o zápisu subjektu na vnitrostátní sankční seznam.

(2) V případě rozhodnutí o navržení subjektu na zařazení na sankční seznam Evropské unie vláda současně rozhodne o zápisu tohoto subjektu na vnitrostátní sankční seznam, pokud nebude subjekt zařazen na sankční seznam Evropské unie do 1 měsíce od podání návrhu na jeho zařazení.

(3) Rozhodnutí o zápisu subjektu na vnitrostátní sankční seznam obsahuje vždy rozsah omezujících opatření vůči tomuto subjektu.

(4) Při posuzování návrhu vláda zohlední možný dopad rozhodnutí na zahraničněpolitický nebo bezpečnostní zájem České republiky, plnění závazků plynoucích z členství v Evropské unii, ekonomickou bezpečnost a popřípadě další skutečnosti důležité z hlediska ochrany bezpečnosti České republiky nebo vnitřního nebo veřejného pořádku.

Postup po projednání návrhu vládou

§ 6

Ministerstvo podá návrh na zařazení, vyřazení nebo změnu zařazení subjektu na sankční seznam Evropské unie bez zbytečného odkladu po přijetí usnesení vlády podle § 5.

§ 7

(1) Pokud není subjekt zařazen na sankční seznam Evropské unie do 1 měsíce od podání návrhu podle § 6 a rozhodla-li tak vláda podle § 5 odst. 2, zapíše jej ministerstvo na vnitrostátní sankční seznam; ministerstvo subjekt na vnitrostátní sankční seznam nezapíše, pokud je s ohledem na stav projednávání návrhu orgány Evropské unie pravděpodobné, že návrh bude přijat v krátké době, anebo pokud po přijetí usnesení vlády podle § 5 vyvstanou, popřípadě vyjdou najevo skutečnosti týkající se plnění závazků plynoucích z členství České republiky v Evropské unii, pro které by zápis subjektu na vnitrostátní sankční seznam nebyl možný.

(2) V případě, že tak stanoví vláda usnesením na základě návrhu podle § 4 odst. 3, zapíše ministerstvo subjekt na vnitrostátní sankční seznam před podáním návrhu na jeho zařazení na sankční seznam Evropské unie. V takovém případě ministerstvo podá návrh neprodleně po zapsání subjektu na vnitrostátní sankční seznam. Ministerstvo zapíše subjekt na vnitrostátní sankční seznam rovněž v případě, že tak stanoví vláda usnesením na základě návrhu podle § 4 odst. 4 nebo 5.

(3) Zápis na vnitrostátní sankční seznam ministerstvo zruší s účinností ke dni

a) zařazení subjektu na sankční seznam Evropské unie; obsahuje-li zápis takové omezující opatření, které vůči subjektu není v důsledku jeho zařazení na sankční seznam Evropské unie uplatňováno, ministerstvo zápis upraví tak, aby obsahoval pouze toto omezující opatření, nebo

b) úmrtí subjektu, který je fyzickou osobou, nebo jeho prohlášení soudem za mrtvého, nebo zániku subjektu, pokud zanikl bez právního nástupce.

(4) Má se za to, že účinky zápisu na seznam platí i pro právního nástupce subjektu zapsaného na vnitrostátní sankční seznam, ledaže vláda rozhodne jinak. Ministerstvo zapíše právního nástupce podle věty první na vnitrostátní sankční seznam bez zbytečného odkladu poté, co se o zániku subjektu zapsaného na seznam dozví.

(5) Nejde-li o důvod podle odstavce 3, předloží ministerstvo vládě návrh na

- a) odstranění zápisu na vnitrostátní sankční seznam nebo jeho části, zjistí-li, že byl proveden v rozporu se zákonem,
- b) zrušení zápisu na vnitrostátní sankční seznam, zjistí-li, že došlo k takové změně okolností, pro kterou přestalo být jednání postižitelné podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾, popřípadě pro kterou uplatňování omezujících opatření již není důvodné, nebo
- c) úpravu rozsahu omezujících opatření nebo jinou změnu zápisu, zjistí-li, že došlo k takové změně okolností, která odůvodňuje změnu v uplatňování omezujících opatření.

(6) Před podáním návrhu podle odstavce 5 vládě jej ministerstvo projedná s orgány podle § 4 odst. 7.

(7) O návrhu podle odstavce 5 vláda rozhodne do 30 dnů ode dne jeho předložení.

(8) Rozhodnutí vlády podle odstavce 5 provede ministerstvo bez zbytečného odkladu.

§ 8

(1) Zápis subjektu na vnitrostátní sankční seznam podle § 7 obsahuje

- a) identifikační údaje subjektu,
- b) popis jednání postižitelného podle příslušného předpisu Evropské unie¹⁾, kterého se subjekt dopustil nebo dopouští,
- c) odkaz na ustanovení příslušného předpisu Evropské unie¹⁾, jehož skutkovou podstatu subjekt jednáním podle písmene b) naplnil,
- d) omezující opatření, která se mají ve vztahu k subjektu v důsledku zápisu na vnitrostátní sankční seznam uplatnit, a
- e) datum zveřejnění zápisu.

(2) Pokud je zápis změněn nebo zrušen, jsou ve vnitrostátním sankčním seznamu spolu s aktuálními údaji uchovány změněné nebo zrušené údaje, a to v podobě, z níž je patrné, že byl údaj změněn nebo zrušen a kdy k takové změně nebo zrušení došlo. Údaje zůstávají ve vnitrostátním sankčním seznamu uchovány po dobu 10 let ode dne, kdy došlo k provedení jejich změny nebo zrušení. V případě přijetí usnesení vlády o odstranění zápisu se údaje z vnitrostátního sankčního seznamu odstraní a na zápis se hledí, jako by nebyl proveden.

(3) Omezující opatření se vůči subjektu uplatňují nejdříve od okamžiku zápisu subjektu na vnitrostátní sankční seznam a po dobu jeho účinků.

§ 9

Námitka

(1) Subjekt může proti svému zápisu na vnitrostátní sankční seznam podat písemně odůvodněnou námitku, ve které může požadovat

- a) odstranění zápisu nebo jeho části, má-li za to, že byl proveden v rozporu se zákonem,
- b) zrušení zápisu, má-li za to, že došlo k takové změně okolností, která odůvodňuje ukončení uplatňování omezujících opatření, nebo
- c) změnu zápisu, má-li za to, že došlo k takové změně okolností, která odůvodňuje změnu v uplatňování omezujících opatření.

(2) Námitka se podává ministerstvu. Ministerstvo předloží námitku se svým stanoviskem vládě do 30 dnů ode dne jejího podání. Ustanovení § 7 odst. 6 až 8 se použijí obdobně.

(3) Další námitku je subjekt oprávněn podat pouze v případě uvedení důvodů, které v námitkách doposud neuplatnil a které mohou odůvodňovat jiný výsledek rozhodnutí vlády o námitce.

§ 10

Mlčenlivost

Osoby, které se v souvislosti s řízením nebo poskytnutím součinnosti podle tohoto zákona dozvěděly o skutečnostech, které v zájmu ochrany bezpečnosti České republiky nebo vnitřního nebo veřejného pořádku anebo v oprávněném zájmu jiných osob a jiných států vyžadují, aby zůstaly utajeny, jsou povinny o těchto skutečnostech zachovávat mlčenlivost. Povinnost mlčenlivosti nezaniká skončením služebního, pracovněprávního nebo jiného vztahu, v rámci kterého vznikla.

Soudní přezkum

§ 11

(1) V řízení o žalobě ve věcech podle tohoto zákona se § 45 odst. 4 soudního řádu správního nepoužije. Projednávání utajovaných informací, které byly podkladem pro podání návrhu na rozhodnutí vlády podle tohoto zákona, se mohou zúčastnit pouze osoby, kterým jsou tyto informace již známy, ostatní předseda senátu pro příslušnou část jednání vyloučí.

(2) Žalobě podle odstavce 1 nelze přiznat odkladný účinek.

§ 12

(1) Dokazování se v řízení o žalobě ve věcech podle tohoto zákona provádí tak, aby byla šetřena povinnost

zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích. K těmto okolnostem lze provést důkaz výsledkem jen tehdy, byl-li ten, kdo povinnost mlčenlivosti má, této povinnosti příslušným orgánem zproštěn. Zprostit mlčenlivosti nelze v případě, kdy by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb, Finančního analytického úřadu nebo Policie České republiky. Obdobně se postupuje také v případech, kdy se důkaz provádí jinak než výsledkem.

(2) Orgán, který informace poskytl, a orgán, který je jejich původcem, označí okolnosti podle odstavce 1, o kterých tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti. Části spisu, k nimž se tyto okolnosti váží, budou odděleny. Do oddělených částí spisu subjekt, jeho zástupce a osoby zúčastněné na řízení nahlížet nemohou.

§ 13

Provádění omezujících opatření

Při provádění omezujících opatření uvedených ve vnitrostátním sankčním seznamu se postupuje podle zákona upravujícího provádění mezinárodních sankcí²⁾.

§ 14

Součinnost

(1) Orgány veřejné moci poskytují ministerstvu při výkonu jeho působnosti podle tohoto zákona na jeho žádost a ve lhůtě jím stanovené potřebnou součinnost. Lhůta nesmí být kratší než 3 pracovní dny, ledaže se jedná o součinnost, kterou je třeba poskytnout neprodleně.

(2) Každý je povinen poskytnout ministerstvu na jeho výzvu učiněnou při výkonu jeho působnosti podle § 3 písm. a) a ve lhůtě jím stanovené součinnost, a to v rozsahu nezbytném k naplnění účelu tohoto zákona. Lhůta nesmí být kratší než 5 pracovních dnů. Osoba poskytující součinnost má nárok na náhradu účelně vynaložených nákladů s tím spojených. Nárok je třeba uplatnit do 1 měsíce od poskytnutí součinnosti, jinak nárok zaniká.

(3) Při poskytování součinnosti podle tohoto zákona není porušením povinnosti mlčenlivosti poskytnutí informace

- a) orgánem činným v trestním řízení, ledaže by poskytnutí informace, na kterou se mlčenlivost vztahuje, ohrozilo nebo zmařilo průběh řízení,
- b) zpravodajskou službou České republiky, ledaže by poskytnutí informace, na kterou se mlčenlivost vztahuje, ohrozilo důležitý zájem sledovaný příslušnou zpravodajskou službou,
- c) Finančně analytickým úřadem,
- d) správcem daně podle daňového řádu,
- e) orgánem Celní správy České republiky,
- f) Českou národní bankou.

§ 15

Přestupky

- (1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost zachovávat mlčenlivost podle § 10.
- (2) Přestupku se dopustí ten, kdo v rozporu s § 14 odst. 2 neposkytne ministerstvu na jeho výzvu učiněnou při výkonu jeho působnosti podle § 3 písm. a) součinnost v rozsahu nezbytném k naplnění účelu tohoto zákona.
- (3) Za přestupek podle odstavce 1 nebo 2 lze uložit pokutu do 200 000 Kč.
- (4) Přestupky podle tohoto zákona projednává ministerstvo.

§ 16

Společná ustanovení

- (1) Ministerstvo vede vnitrostátní sankční seznam a zveřejňuje ho na svých internetových stránkách.
- (2) Informace zpracovávané nebo vztahující se k činnosti státních orgánů podle tohoto zákona, nejde-li o informace uvedené ve vnitrostátním sankčním seznamu, se neposkytují.
- (3) Podklady pro podání návrhu na vydání rozhodnutí vlády podle tohoto zákona ministerstvo uchovává po dobu 10 let od zrušení nebo odstranění zápisu, ke kterému se rozhodnutí vlády vztahuje.
- (4) Opravu zřejmých nesprávností v zápise provede ministerstvo bez zbytečného odkladu, a to i z moci úřední.

§ 17

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

Pekarová Adamová v. r.

Zeman v. r.

Fiala v. r.

¹⁾ Akty přijímané podle hlavy V kapitoly 2 Smlouvy o Evropské unii a části páté hlavy IV Smlouvy o fungování Evropské unie, například rozhodnutí Rady 2014/512/SZBP ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině, v platném znění, nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině, v platném znění, společný postoj Rady ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu (2001/931/SZBP), v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 ze dne 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu, v platném znění, rozhodnutí Rady (SZBP) 2018/1544 ze dne 15. října 2018 o omezujících opatřeních proti šíření a používání chemických zbraní, v platném znění, nařízení Rady (EU) 2018/1542 ze dne 15. října 2018 o omezujících

opatřeních proti šíření a používání chemických zbraní, v platném znění, rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/797 ze dne 17. května 2019 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy, v platném znění, nařízení Rady (EU) 2019/796 ze dne 17. května 2019 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy, v platném znění, rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/1999 ze dne 7. prosince 2020 o omezujících opatřeních proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv, v platném znění, nařízení Rady 2020/1998 ze dne 7. prosince 2020 o omezujících opatřeních proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv, v platném znění.

²⁾ Zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů.